

Om bearbetning av psalm m.m.

För 1819 års psalmbok gjordes mycket omfattande bearbetningar av 1500-tals och 1600-talspsalmerna. Dessa var nödvändiga främst av rytmiska skäl. De gamla psalmerna är fulla av rytmiska oregelbundenheter. De gick att sjunga lika bra ändå, därför att församlingssången leddes av en försångare. Med de instrument som användes kunde man också lätt hoppa över oregelbundenheterna. I och med att orgeln blev enda instrumentet gick detta inte längre. Bearbetningen gjordes också av språkliga skäl, ibland också innehållsliga och estetiska t.ex. kravet på rena rim. De överflyttades till den tidens litterära – i varje fall kyrkolitterära språk, det som användes i gudstjänstordningar, bönböcker och predikningar. För oss är de mycket mer främmande än 1600-talspsalmernas raka, konkreta sätt att återge. De psalmer som då eller tidigare översattes följer i allmänhet originalen mycket nära, ibland så nära att tyska rimord följer med i den svenska texten. När man läser 1800-tals versionerna som vi har dem i vår psalmbok nu, förvånas man ofta av hur långt bort dessa kommit från reformationens centrala lärosatser. Glidningarna märker man särskilt i en mängd inte bara omskrivna utan tilldiktade rader.

Det har sedan långt tillbaka funnits ett önskemål att samtliga reformationspsalmerna borde nyöversättas. Det gäller också en grupp 1600-talspsalmer. Vid de genomgångar som inom psalmkommittén gjorts av nuvarande psalmboken, har det visats sig vara nödvändigt att helt gå tillbaka till originalen av ett 20-tal psalmer från reformationstiden och ungefär lika många från 1600-talet. Ambitionen har varit att få fram texter som ligger originalen så nära som möjligt och samtidigt är modern psalm både till innehåll och språk. Det borde vara möjligt, därför författarna rad för rad klart säger vad de vill ha sagt. Det finns en del som är bestämt av den tidssituation där psalmen skrevs. En del av detta kan man med fördel hoppa över, det blir tillräckligt många verser ändå. Men det egentliga innehållet i reformationstidens ofta undervisande texter, duger lika bra för oss som för den tidens församlingar.

Psalmkommitté har beslutat att ha sitt förslag till reviderad psalmbok i någon form av tryck publicerat senast september 1979. Det blir ett stort och snårigt tryck, därför att varje ändringsförslag kommer att motiveras. Det görs för remissinstanser, kyrkomötets medlemmar och eventuella psalmintresserade. Hur det kommer att behandlas i kyrkomötet vet ju ingen. Det enda men med någon sannolikhet kan räkna med är att det dröjer innan det resulterar i något som kommer att användas i gudstjänsterna. Psalmkommittén tycker att det är angeläget att en del av det här materialet så snart som möjligt kan bli spritt, marknadsfört och använt. Så att det i varje fall är något man känner till, innan man ska ta ställning till det.